

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1916 kl. 1 e. m.

*Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1,
i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering
av provinsialläkares och distriktsveterinärers arvoden.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 58, har herr *Osberg* hemställt, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och skyndsamt utredning av frågan om reglering av provinsialläkares och distriktsveterinärers arvoden därhän, att utjämning i största möjliga mån måtte kunna ske, samt att Kungl. Maj:t därefter ville för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda».

Med avseende på motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet, som vid behandlingen av ifrågavarande motion ansett det vara lämpligt att inhämta kungl. medicinalstyrelsens yttrande i ämnet, har, efter därom hos vederbörande statsråd gjord framställning, av nämnda myndighet mottagit de utlåtanden, som återgivas i bilagorna 1 och 2.

Vid granskning av förevarande motion har utskottet ej kunnat undgå finna, att de av motionären påpekade olägenheterna, särskilt vad angår nu gällande bestämmelser i fråga om för provinsialläkare utgående arvoden för sjukbesök, äro värda statsmakternas allvarliga uppmärksamhet. Av den av Kungl. Maj:t den 15 september 1911 utfärdade taxan för vissa i civil tjänst anställda läkare framgår, att dylikt arvode utgör, då avståndet är

2 kilometer eller därunder	3 kr.
över 2 km., men ej över 5 km.	5 »
» 5 » » » 10 »	6,5 »
» 10 » » » 15 »	8 »

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 13 saml. 2 avd. 1 häft. (Nr 1) 1

o. s. v. med 1,50 kr. förhöjning för varje överskjutande börjad halvmil intill 4 mil och därefter med 1,50 kr. för varje överskjutande börjad mil av väglängden. Uppenbart är, att i fall, då avståndet till läkare är stort, vilket mångenstädes, och särskilt i de nordligare länen i vårt land, är händelsen, medför tillkallandet av läkare högst avsevärda kostnader för den sjuke. Medräknas skjutsersättning skulle, enligt vad motionären påvisat, ett sjukbesök 4 mil från läkarbostaden innebära en utgift av inemot 40 kr. Att dylika kostnader bliva synnerligen betungande för den mindre bemedlade befolkningen ligger i öppen dag. En beklaglig följd därav är, att läkarvården i provinsialläkardistriktens utkanter blir illa tillgodosedd eller alldeles försummad.

Utskottet anser, i likhet med motionären, en utjämning av gällande taxebestämmelser påkallad till åstadkommande av förbättring i ovan berörda missförhållanden, utan att därigenom läkarens intresse får bliva lidande. Av de av motionären anvisade utvägarna tror utskottet, som därvid kan åberopa kungl. medicinalstyrelsens yttrande, den vara fördelaktigare och närmast ledande till målet, som går ut på att ett visst lägre arvode fastställas lika för alla distrikt och att särskilt arvode därutöver för långväga besök samt skjutsersättningar ersättes av statsmedel. Utskottet förbiser ej, att en dylik utväg kan komma att medföra nog så avsevärda utgifter för statsverket. Det förtjänar dock påpekas, att den ifrågasatta utredningen är inskränkt till förhållandena å landsbygden, där en utjämning i läkartaxan enligt utskottets mening närmast bör avse att komma de mindre bemedlade, såsom småbrukare, torpare och hantverkare med flera, till godo, då givetvis den åsyftade lindringen endast bör åtnjutas av personer under en viss bestämd inkomstgräns.

Vidare kan erinras om, att läkarvården för de under fattigvården hörande, ävensom den stora massan av alla i enskild tjänst varande personer ombesörjes dels av de kommunala myndigheterna, dels av vederbörande husbonde, varför dessa personer icke falla inom motionens ramar. Det är under sådana förhållanden att förmoda, att den noggranna utredning över förevarande spörsmål, som utskottet anser vara av behovet påkallad, skall visa, att de ifrågasatta statsutgifterna skola kunna hållas inom rimliga gränser.

De ifrågasatta statsbidragen torde lämpligen kunna efter företeende av kvitterade räkningar och behörigt intyg utbetalas till vederbörande av Konungens befallningshavande från till befallningshavandens förfogande ställt förslagsanslag. Var inkomstgränsen lämpligen skall sättas ävensom

det avstånd från läkarbostaden beräknas, utöver vilket ersättning för sjukbesök bör utgå, får den blivande utredningen utvisa.

Vad beträffar den av motionären likaledes gjorda hemställan, att den påyrkade utredningen skulle omfatta jämväl frågan om reglering av distriktsveterinärernas arvoden, synes utskottet skäl föreligga, som tala för, att denna fråga för närvarande skjutes åsido. Utom vad kungl. medicinalstyrelsen i detta hänseende anfört, gående ut på bland annat, att den för distriktsveterinärerna fastställda taxan stadfästas så sent som den 31 juli 1914, varför en omreglering av densamma nu näppeligen kan anses av behovet påkallad, får utskottet fästa uppmärksamheten på att en utväg redan förefinnes, varigenom det åsyftade målet torde kunna ernås. Såsom jordbruksutskottet i sitt utlåtande nr 24 vid 1915 års riksdag över en inom andra kammaren väckt motion av liknande innehåll med den här förevarande antytt och reservanternas med anledning av samma utlåtande ytterligare betonat, läser intet hinder möta för landstingen, vilka det ju närmast åligger att svara för distriktsveterinärernas avlöning, att taga initiativ till önskvärda taxenedsättningar och med vederbörande träffa överenskommelse därom. Det synes utskottet, som om den sålunda anvisade utvägen borde kunna vara tillfyllest.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa, att andra kammaren, med avslag å motionen i vad den avser distriktsveterinärers arvoden, för sin del måtte besluta,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och skyndsamt utredning av frågan om reglering av provinsialläkares arvoden därhän, att utjämning i största möjliga mån måtte kunna ske, samt att Kungl. Maj:t därefter ville för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 29 februari 1916.

På utskottets vägnar:

WALTER KANT.

Vid förevarande ärendes slutbehandling hava närvarit: herrar Kant, O. Nilsson i Örebro, Isaksson, Svensson i Skönsberg, Hellberg i Ljungskile, Sjögren, Mossberg,* Nilsson i Antnäs, Persson i Västervik samt Andersson i Altofta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga 1.

Till Konungen.

Genom ämbetsskrivelse den 8 februari 1916 från civildepartementet har medicinalstyrelsen anbefallts att skyndsamt avgiva och till Eders Kungl. Maj:t inkomma med av riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott i skrivelse den 4 februari 1916 begärt yttrande bland annat över inom nämnda kammare väckt motion nr 58 om skrivelse till Eders Kungl. Maj:t angående reglering av provinsialläkares och distriktsveterinärers arvoden.

Med anledning härav får medicinalstyrelsen i vad motionen avser reglering av provinsialläkares arvoden i underdånighet anföra följande.

Den av motionären ifrågasatta utredningen vill medicinalstyrelsen för sin del tillstyrka, och håller styrelsen före, att sagda utredning särskilt bör avse det av motionären föreslagna alternativ 2). Medicinalstyrelsen anser det nämligen vara icke blott olämpligt, att olika taxa gälla inom olika läkardistrikt, utan tvärtom en stor fördel, att samma taxa är gent emot allmänheten gällande för hela landet.

Stockholm den 18 februari 1916.

Underdånigst

B. BUHRE.

*F. Block.**A. E. Bastman.*

Bilaga 2.

Till Konungen.

Med anledning därav att riksdagens andra kammars andra tillfälliga utskott anhållit om medicinalstyrelsens yttrande över, bland annat, en inom riksdagens andra kammare väckt motion, nr 58, om skrivelse till Eders Kungl. Maj:t angående, bland annat, reglering av distriktsveterinärers arvoden, har Eders Kungl. Maj:t den 8 dennes anbefallt medicinalstyrelsen att skyndsamt avgiva och till Eders Kungl. Maj:t inkomma med ifrågavarande yttrande.

På grund härav får styrelsen i underdånighet anföra följande.

Vad angår den för *distriktsveterinärerna* fastställda taxan må erinras om, att densamma är av Eders Kungl. Maj:t i nåder gillad och stadfäst så sent som den 31 juli 1914. Medicinalstyrelsen anser därför, att frågan om utarbetandet

av en ny allmän taxa och en på grundvalen härav genomförd omreglering av distriktsveterinärernas löner näppeligen redan nu kan vara av behovet påkallad, och detta så mycket mindre, som vid 1912 års riksdag, då distriktsveterinärväsendet omorganiserades, den meningen gjorde sig gällande, att de för distriktsveterinärernas enskilda praktik gällande taxorna, som inom de olika länen företedde stora skiljaktigheter sinsemellan, skulle, »för att få så vitt möjligt likartad uppställning», därför på förslag av vederbörande landsting fastställas av Kungl. Maj:t.

Fråga om ny taxa för distriktsveterinärerna har dessutom varit föremål för riksdagens prövning under förra årets riksdag, vid vilken frågan kom upp genom en av herr Åkerlund i andra kammaren väckt motion, nr 86, avseende, bland annat, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville förelägga riksdagen förslag såväl till ny taxa för distriktsveterinärerna som även till den förhöjning av deras avlöning, Kungl. Maj:t kunde finna erforderlig. Jordbruksutskottet tillstyrkte i utlåtande av den 19 mars 1915, nr 24, i huvudsak motionen. Reservation avgavs emellertid av 7 ledamöter av utskottet, som hemställde, att motionen icke måtte av riksdagen bifallas. Enär emellertid första kammaren antog det förslag, som innebars i förenämnda reservation, men däremot andra kammaren biföll utskottets hemställan, samt kamrarna sålunda fattat stridiga beslut, anmälde jordbruksutskottet till riksdagen, att frågan för dåvarande riksdag förfallit.

Under sådana förhållanden synes medicinalstyrelsen för närvarande ingen anledning föreligga att ånyo upptaga frågan till prövning.

Stockholm den 18 februari 1916.

Underdånigst

B. BUHRE.

Gust. Kjerrulf.

Ernst Klinckowström.